

Nebud' me škodolibí remcalové

Mladá fronta DNES | 20.1.2012 |

Jan Švejnar

Do jaké míry máme být součástí integrované Evropy? Po více než desetiletém úsilí jsme do Evropské unie vstoupili v roce 2004, v roce 2007 pak i do schengenského prostoru. Zavázali jsme se usilovat o vstup do eurozóny. Dnes však prezident Václav Klaus tvrdí, že efekt členství v Evropské unii je nulový, ne-li negativní.

Vládní koalice neví, co si počít s projektem chystané rozpočtové unie Evropy. A mnozí by se rádi ze závazku vůči eurozóně jednoduše vyvlékli. Jak se v tom všem vyznat?

Od roku 1989 se snažíme dostat „zpět do Evropy“, sám Václav Klaus v devadesátých letech podal naši žádost o vstup do Evropské unie – a dnes bychom měli udělat čelem vzad či se radovat, pokud by se společenství, do kterého jsme se pracně tlačili, začalo drodit?

Bezpečí, o němž se nám nesnilo

Především připomeňme, že členství v Evropské unii nám přináší řadu zásadních výhod. Současné uspořádání sedmadvacítky nám dává vliv a bezpečí, o jakých se nám v našich dějinách po staletí ani nesnilo. Evropa rovněž představuje čtvrtinu světové výroby a výhody spojené s plnohodnotným zapojením do této největší světové zóny volného obchodu a pohybu pracovních sil jsou nepopíratelné. I země disponující trumfy, jakých se nám bohužel nedostává – Norsko se svou ropou a zemním plynem či Švýcarsko se svým bankovním systémem – si pilně dojednaly bilaterální dohody, z nichž pro ně plynou jak výhody, tak mnohé závazky srovnatelné s plným členstvím v EU.

Nestáhne nás krize eurozóny?

Výhody členství v eurozóně přirozeně závisí na tom, jak se vyřeší nynější ekonomická krize, která ostatně zasahuje citelně i některé země mimo eurozónu. Ta hledá protikrizová řešení v rámci částečné integrace, se společnou měnovou, avšak nikoli již rozpočtovou politikou. Ukazuje se, že toto řešení „na půl cesty“ je v rámci globálně volného tržního systému nedostatečné. Trhy respektují plnou integraci: nikdo nediskutuje o tom, kdy fiskálně slabá Kalifornie či Illinois vystoupí z dolarové zóny. Poradí si také s úplnou nezávislostí státu. Avšak evropský experiment s pouze částečnou integrací je nyní vystaven tvrdému tržně spekulativnímu testu. Je to důvod, abychom se ne vždy drželi koruny?

Hlavně zůstat i v „zúžené“ Unii

Propočty think-tanku IDEA při CERGEEI ukazují, že při naší velké hospodářské závislosti na eurozóně by pro nás bylo ekonomicky výhodné být součástí jak současné eurozóny, tak popřípadě i její zúženější varianty, pokud v ní zůstane Německo. Z politického hlediska je navíc členství v eurozóně nejlepší pojistkou proti tomu, abychom se v rámci Evropské unie neocitli na vedlejší koleji.

Je proto v našem bytostném zájmu přispívat k udržení a vylepšení eurozóny, ne k jejím problémům.

A co členství v připravované rozpočtové unii? Chceme-li požívat výhod spojených s

eurozónou, tak je potřeba se posunout dál v její rozpočtové integraci, respektive v efektivní vymahatelnosti pravidel unijní rozpočtové odpovědnosti. Jakožto šestá nejméně zadlužená země Evropské unie se nemáme moc co bát takového kroku, neboť tíha těchto pravidel pro nás bude poměrně velmi malá. A měli bychom být jen rádi, pokud nám tato pravidla pomohou naše poměrně nízké zadlužení v budoucnosti udržet.

Krise vystavila Evropskou unii tvrdému tlaku, odhalila slabá místa integrace. Ale naprosto nic nezměnila na skutečnosti, kterou dlouhodobě zdůrazňuji a která byla leitmotivem mé prezidentské kandidatury v roce 2008: integrující se Evropa je optimálním prostředím pro naši národní seberealizaci. Za předpokladu, že se tam umíme pohybovat a aktivně využívat všech příležitostí, vystupovat jako sebevědomý a racionální partner, ne jako ustrašený a škodolibý remcal.